

Tiltak ved stikkskader, fare for blodsmitte.

D07291

Utgave:
6.03

Gjelder fra:
07.02.2024

Side 1 av 2

Hensikt og omfang

Hensikten med denne prosedyren er at den som utsettes for uhell får nødvendig oppfølging. Dette gjelder strakstiltak, blodprøver, posteksposisjonell profylakse, melderutiner og rutiner for oppfølging.

Ansvar/målgruppe

Leder har ansvar for å gjøre prosedyren kjent; informere om rutinen for hvordan de ansatte skal gå frem, hvor de finner blodsmittekonvolutten og hvem som skal kontaktes. Den enkelte ansatte har ansvar for å gjøre seg kjent med prosedyren og følge den i praksis.

Ansatte som er hepatitt-B vaksinert har ansvar for å kjenne sin egen vaksinasjonsstatus. Helsepersonell som har vært utsatt for smitterisiko. Leder og bedriftshelsetjeneste.

Handling

Den smitteutsatte skal utføre [Førstehjelp](#) med en gang:

STIKK/KUTT MED SPONTANT BLØDNING La det blø, evt. klem forsiktig. Vask godt med såpe og vann i 10 minutter. Desinfiser etterpå med: Klorhexidinsprit 5mg/ml eller jodsprit 2% eller desinfeksjonssprit 70%.	STIKK/KUTT UTEN SPONTAN BLØDNING Ikke klem eller prøveser fram blødning. Vask godt med såpe og vann i 10 minutter. Desinfiser etterpå med: Klorhexidinsprit 5mg/ml eller jodsprit 2% eller desinfeksjonssprit 70%.
BLODSPRUT I ØYNE, NESE ELLER MUNN Syll rikelig med vann i minst 10 minutter. For øyeskylling anbefales fysiologisk saltvann (NaCl 0,9%).	BLODSØL I SÅR Syll rikelig med vann i minst 10 minutter. Desinfiser med klorhexidin 1mg/ml eller jodoform 0,2 mg/ml.

Aktuelle blodprøver

HMS-tjenesten varierer fra kommune til kommune, og den smitteutsatte må følge gjeldende rutiner i sin kommune.

Hvis det skal tas prøver av smittekilde, skal denne gi tillatelse hvis mulig. Dersom pasienten er bevisstløs/desorientert, kan prøve likevel tas.

Den som har ansvar for å følge opp den smitteutsatte, rekvirerer blodprøvene i tabellen:

Tidspunkt	Hva slags prøver?	Kommentar
Tidlig som mulig etter eksponering (0-prøve)	Hiv, hepatitt B og C	Vil vise om tidligere smittet med noen av sykdommene.
6 uker	HIV	Ytterligere hiv-prøver er normalt ikke nødvendig.

Utgave: 6.03	Tiltak ved stikkskader, fare for blodsmitte.	D07291 Side 2 av 2
-----------------	---	-----------------------

3 mnd	Hepatitt B og C, ev. hiv	Ved negative prøver for Hep C, ingen videre oppfølging. Ved høyrisikoeksponering (dvs. eksponering kjent hivsmittet som ikke er på vellykket behandling) bør det også tas ny hivtest.
6 mnd	Hepatitt B	Ved negative markører for hepatitt B, ingen videre oppfølging.

se også [Stikkuhell på sprøyter og andre blodeksponeringer - FHI](#)

Behandling/tiltak etter stikk/kutt eller anne blodeksponering

Ta umiddelbart kontakt med ansvarlig lege/bedriftshelsetjenesten for å avklare videre tiltak. I de fleste situasjoner er tidsvinduet for å gjennomføre anbefalte tiltak 48 timer. Vurdering haster når det er kjent hiv hos smitekilde. Dette fordi eventuell posteksponeringsprofylakse (PEP) bør påbegynnes i løpet av de 4 første timene etter skade, og før det er gått 48 timer.

Skademelding

Alle stikkskader/sprut/uhell hvor personer kan ha fått overført blodsmitte, skal meldes til ansvarlig leder som registrerer dette på eget [skjema](#). Det skal evt. skrives avviksmelding og fylles ut skjema til rikstrygdeverket.

Referanser

EX.01.02-02	Håndhygiene - hånddesinfeksjon og håndvask
EX.01.03-01	Håndtering av stikkende og skjærende gjenstander
EX.01.03-02	Blodsmitte. Informasjon.
EX.01.03-04	Registreringsskjema ved stikk/kutt/bitt/ uhell eller søl / sprut av blod/kroppsvæsker
EX.01.03-05	Innhold i Stikkskadekonvolutt
EX.01.03-06	Blodsmitteplakat
EX.01.14-01	Avfallshåndtering
Stikkuhell på sprøyter og andre blodeksponeringer - FHI	

- [Folkehelseinstituttet. Smittevernveilederen kpt 17 "Stikkuhell på sprøyter og andre blodeksponeringer" - veileder for helsepersonell. Oppdatert 29.09.2022](#)
- [Folkehelseinstituttet. Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK, melde til SYSVAK. Oppdatert 06.04.2022](#)
- [Folkehelseinstituttet. Vaksinasjonsveilederen "Bestilling og utsending av vaksiner, immunglobuliner og sera. Oppdatert 28.03.2022.](#)
- [Foreningen for infeksjonsmedisin Faglige retningslinjer for oppfølging og behandling av hiv \(2022\)](#)